

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของสังคม การที่มนุษย์จะพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มนุษย์จำเป็นต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี การมีสุขภาพอนามัยดีเป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ดังนั้นระบบบริการสุขภาพอนามัยในสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

การพยาบาล คือการให้บริการสุขภาพอนามัยต่อบุคคลในสังคม การบริการที่ให้จะครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งนี้เพื่อมุ่งส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยและครอบครัวตลอดจนชุมชนโดยอาศัยหลักทางวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์การพยาบาล (สภาพพยาบาลแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกาอ้างถึงใน เอ็ม เอลิซาเบท คาร์เนกี CARNEGIE 1974 : 561)

ตามความหมายของการบริการพยาบาล ซึ่งหมายถึง การพยาบาล 4 มิติ ได้แก่การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพนั้นได้พบว่า กิจกรรมทั้ง 4 ประเภทนี้ ทางโรงพยาบาลเกือบทุกแห่งเน้นหนักในเรื่องการรักษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้จัดทำตามความจำเป็นของผู้มารับบริการ งานด้านการฟื้นฟูสภาพนั้นจัดทำตามโอกาส งานอีก 2 งาน ซึ่งได้แก่งานส่งเสริมสุขภาพและงานป้องกันโรค มิได้จัดทำกันอย่างแพร่หลายและครอบคลุมนัก การปฏิบัติมักจะขึ้นอยู่กับสภาพความเข้าใจและความสะดวกของบุคลากร ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาทางการบริการพยาบาล ประพนอม โอทกานนท์ (2529 : 72-75) ได้ย้ำเตือนให้พยาบาลตระหนักถึงปัญหานี้และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในเอกสารประกอบการสอนวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี เจ็บป่วยและเสื่อมสมรรถภาพ สรุปได้ใจความว่า พยาบาลควรจะมีปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 4 มิติ ผลผสมผสานกันไปตามความเหมาะสมไม่ว่าจะปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือนอกโรงพยาบาลก็ตาม สถานที่ที่ให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการนั้นเป็นเพียงตัวกำหนดว่างานแต่ละมิติจะทำมากน้อยต่างกัน ตัวอย่างเช่น แผนกผู้ป่วยนอกและงานในชุมชน พยาบาลจะปฏิบัติงานมากในมิติส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค แต่หากพยาบาลปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย พยาบาลจะปฏิบัติงานด้านรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพมากกว่า

สมาคมพยาบาลแห่งอเมริกา (AMERICAN NURSES' ASSOCIATION 1985:1) ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยงานต่างๆ และได้กำหนดหน้าที่ เหตุผล เกณฑ์การปฏิบัติงาน คือกำหนดว่าพยาบาลในสถาบันจะต้องสนับสนุนสถานภาพด้านสุขภาพของบุคคล และกลุ่มบุคคลโดยการให้ศึกษา ซึ่งได้แก่การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ และการสอนเรื่องสุขภาพอนามัย ทั้งโปรแกรมที่เป็นทางการ และไม่เป็นการแก่ผู้มารับบริการ

ลีเลียน ดียัง (LILLIAN DE YOUNG 1985:32) ได้กล่าวถึงแนวโน้มเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และขอบเขตงานของพยาบาลว่า งานบริการพยาบาลเป็นงานที่ท้าทายมาก พยาบาลจะต้องช่วยปรับเปลี่ยนระบบการให้บริการสุขภาพ จากการให้บริการเฉพาะกลุ่ม ไปเป็นการให้บริการพยาบาลแก่คนทุกคน ลีเลียน ดียัง กล่าวเช่นนี้มีความหมายว่า พยาบาลจะต้องประเมินสภาพบุคคลแต่ละบุคคลและเลือกให้บริการพยาบาลแก่บุคคลในมิติต่างๆตามปัญหาและความต้องการบริการที่แท้จริงของแต่ละบุคคล ซึ่งลีเลียน ดียัง ให้แนวทางการดำเนินงานของพยาบาลได้ว่า พยาบาลมีงานท้าทายที่นำลงมือปฏิบัติ คือ 1) การปรับเปลี่ยนสถานที่ให้บริการ 2) การเปลี่ยนจากบทบาทที่ขึ้นอยู่กับคนอื่น 3) ยอมรับและนำระบบ COMPUTER มาช่วยในการบริการสุขภาพ 4) ระบุบทบาทของบุคคลระดับต่างๆที่จะให้การพยาบาล 5) คำนิยามถึงหลักเศรษฐศาสตร์ของการให้สุขภาพอนามัย 6) คำนิยามถึงการให้การประกันสุขภาพ 7) คำนิยามถึงการกระจายจำนวนบุคลากรในหน่วยงานของการบริการสุขภาพ ตามแนวทางการดำเนินงานของพยาบาลที่ ลีเลียน ดียัง เสนอแนะไว้จะเห็นว่า หากพยาบาลให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย ณ ตึกผู้ป่วยนอกก็นับว่าเป็นการขยาย หรือปรับเปลี่ยนสภาพที่ให้บริการ หรือเป็นการป้องกันภาวะร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย เป็นการให้บริการโดยคำนึงถึงหลักเศรษฐศาสตร์ของการให้บริการสุขภาพอนามัย ถ้าทำได้เช่นนี้นับว่าแผนกผู้ป่วยนอกคือสถานที่แห่งหนึ่งที่พยาบาลสามารถให้บริการสุขภาพอนามัยได้อย่างอิสระ แนวทางการปฏิบัติดังกล่าวนี้ เป็นการพยาบาลระดับปฐมภูมิ (PRIMARY CARE) ซึ่งฟาริดา อิบราฮิม (2527 : 182) อธิบายถึงการปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพว่า เป็นการรักษายาบาลในระดับปฐมภูมิ (PRIMARY CARE) เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการตรวจวินิจฉัย และรักษายาบาลโดยเร็วที่สุดอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ลักษณะของการรักษายาบาลในระดับปฐมภูมิ มีดังนี้คือ 1) เป็นการให้บริการตั้งแต่ประชาชนเริ่มเข้ามาในระบบบริการสุขภาพอนามัย 2) ให้การดูแลยามฉุกเฉิน 3) ดำรงภาวะสุขภาพ 4) ช่วยเหลือดูแลบุคคลซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรัง และต้องรับบริการ

เป็นเวลานาน 5) ให้การรักษาเพื่อปรับสภาพความสมดุลของบุคคล โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล นอกจากนี้ ฟาริดา อิบราฮิม ยังกล่าวถึง การรักษาพยาบาลในระดับทุติยภูมิ (SECONDARY CARE) ว่าเป็นการบริการสุขภาพอนามัยที่จัดขึ้นเพื่อ 1) ให้การรักษาโรคในโรงพยาบาล 2) ประเมินความต้องการบริการในโรงพยาบาลสำหรับผู้ป่วยเรื้อรัง 3) ให้การรักษา และรับส่งต่อจากสถานบริการในชุมชน เนื่องจากความรุนแรงของโรค หรือขาดเครื่องมือเครื่องใช้ ที่มีประสิทธิภาพ หรือมีไม่เพียงพอ

สภากาชาดไทย เป็นองค์การกุศลสาธารณสงเคราะห์แห่งชาติ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสภากาชาดไทย พุทธศักราช 2461 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้และบาดเจ็บในเวลาสงคราม และในยามสงบ ทำการบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สาธารณภัยพิบัติ โดยไม่เลือกชาติ ลัทธิ ศาสนา หรือความเห็นทางการเมืองของผู้ประสบภัย

สภากาชาดไทยมีโรงพยาบาลในสังกัดอยู่ 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าศรีราชา จังหวัดชลบุรี ถ้ารวมทั้งสถานีกาชาด ซึ่งมีอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วภูมิภาคของประเทศไทยอีก 10 แห่ง รวมเป็น 12 หน่วยงานของสภากาชาดไทยที่ได้ดำเนินกิจการให้บริการทางสุขภาพ ซึ่งรวมถึงการให้บริการการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนตั้งแต่ พ.ศ. 2457 มีความเจริญก้าวหน้าทางการให้บริการเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะ พยาบาลวิชาชีพ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ของสภากาชาดไทย ประมาณ 2,000 คน ตามสถิติเมื่อปี 2532 มีจำนวนผู้มารับบริการจากหน่วยงานทั้ง 12 แห่ง ดังกล่าวจำนวนถึง 1 ล้านคนเศษ แสดงให้เห็นถึงภาระและความจำเป็นที่ยิ่งใหญ่ขององค์กรนี้ที่จะต้องมีการวางแผนงานบริการการพยาบาล ซึ่งหมายถึงการให้การรักษายาบาล รวมทั้งด้านสุขภาพอนามัย เพื่อให้ผู้รับบริการมีความเข้าใจเรื่องสุขภาพอนามัย สามารถนำความรู้ไปใช้กับตนเอง และสมาชิกของครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้มาขอรับบริการการรักษาพยาบาลในสถานที่ดังกล่าว ซึ่งได้แก่ ผู้ป่วย ญาติ และผู้ที่พาผู้ป่วยมาขอรับบริการ

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าศรีราชา ในฐานะหน่วยงานการให้บริการสุขภาพอนามัยได้ดำเนินตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยให้บริการการพยาบาลประชาชน ครอบคลุม 4 ด้าน ดังกล่าว ผู้มารับบริการสุขภาพอนามัยประกอบด้วยผู้ป่วยที่มาใช้บริการในแผนกผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยที่ได้รับเข้าไว้รักษาในโรงพยาบาล ผู้ป่วยทั้ง 2 ประเภท จะได้รับคำปรึกษาทางสุขภาพจากแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สุขศึกษาของโรงพยาบาลตามโอกาส

และแผนงานที่แต่ละหน่วยงานกำหนดไว้สำหรับผู้มารับบริการ ๗ แผนกผู้ป่วยนอกจะมี 3 ประเภท คือ ประเภทแรก ประเภทที่มาตรฐานตามปกติในแต่ละแผนก ประเภทที่ 2 มาขอรับการตรวจรักษาฉุกเฉินในหน่วยฉุกเฉิน และประเภทที่ 3 มาใช้บริการสุขภาพในหน่วยพิเศษที่จัดให้โดยเฉพาะ เช่น คลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ คลินิกโรคเบาหวาน ผู้มารับบริการประเภทที่ 3 คือผู้มารับบริการที่แพทย์ตรวจพบว่าเป็นโรคเรื้อรังจำเป็นต้องรับการรักษา แต่ผู้รับบริการไม่จำเป็นต้องนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ผู้รับบริการประเภทนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับคำปรึกษาทางสุขภาพ เพื่อคงสุขภาพที่ดีอยู่ไว้ หรือปราศจากโรคแทรกซ้อนโรคที่เป็นอยู่แล้ว ซึ่งในเรื่องนี้ทางโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ได้จัดทำเอกสารคู่มือแจกเพื่อให้ผู้มารับบริการนำไปศึกษาและฝึกปฏิบัติตนอย่างไรก็ตาม ในการจัดทำคู่มือเอกสารเหล่านี้ยังไม่เคยมีการสำรวจประเมินถึงความต้องการแท้จริงของผู้มารับบริการว่าเป็นอย่างไร

หน่วย AMBULATORY NURSING CARE โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย มองเห็นความสำคัญและกำลังจะจัดทำโครงการการให้คำปรึกษาทางสุขภาพแก่ผู้มารับบริการ ในแผนกผู้ป่วยนอก ผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะมีการสำรวจศึกษาข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงปัญหาความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้มารับบริการในคลินิกผู้ป่วยนอกทั้งที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ด้วย ซึ่งการสำรวจครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ช่วยให้ได้ข้อมูลจากทางตรงหรือทางอ้อม เป็นแนวทางเพื่อการจัดดำเนินการปรับปรุงระบบบริการด้านการให้บริการการปรึกษาทางสุขภาพให้ได้มาตรฐานตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนผู้มารับบริการ ณ โรงพยาบาล สภากาชาดไทย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ที่มารับบริการสุขภาพ ในคลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ และคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ในด้านต่อไปนี้

- 1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่เป็นอยู่
- 1.2 การปรับตัวในชีวิตประจำวัน
- 1.3 การวางแผนการดำเนินชีวิต

2. เปรียบเทียบความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการปรับตัวในชีวิตประจำวัน และด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาการเจ็บป่วยของผู้มารับบริการ

สมมติฐานของการวิจัย

การให้บริการการปรึกษาทางสุขภาพ เป็นการช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ซึ่งอยู่ในสภาวะที่ต้องการคำปรึกษาแนะนำทางสุขภาพ ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาสุขภาพที่ผู้ป่วยเองกำลังประสบอยู่ ให้มีความรู้ถึงการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้ ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกคุณค่าของตน การมีความเป็นอิสระ มีกำลังใจที่จะเรียนรู้วิธีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในกิจกรรมการดูแลตนเอง มีความเป็นอิสระทำให้ไม่เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ที่มารับบริการในคลินิกผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลสภากาชาดไทย จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาการเจ็บป่วย มีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะตัวอย่างประชากร ผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวานที่มารับการตรวจรักษาในคลินิกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชาเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำจำกัดความในการวิจัย

1. ความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ผู้ป่วยโรคปอด ผู้ป่วยโรคหัวใจ และผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มารับบริการ ณ คลินิกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา ที่ได้รับการทดสอบแล้ว รายงานผลว่า เป็นสิ่งที่ต้องการให้ทางโรงพยาบาลจัดบริการเพื่อให้ผู้ป่วยมีความสามารถดังต่อไปนี้ คือ (1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่ตนเองเป็นอยู่ (2) ปรับตัวในชีวิตประจำวันได้ และ (3) วางแผนการดำเนินชีวิตได้

1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่เป็นอยู่ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ในเรื่อง สาเหตุ การดำเนินของโรค อาการ อาการแสดง และการรักษาพยาบาลเกี่ยวกับโรคที่ตนเองเป็นอยู่ สอบวัดได้โดยข้อสอบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2 การปรับตัวในชีวิตประจำวัน หมายถึง การปรับตัวด้านลรีวิทยา ด้านอ้อมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านความสัมพันธ์พึ่งพาระหว่างกันของผู้ป่วย

1.3 การวางแผนการดำเนินชีวิต หมายถึง การวางแผนเพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างสงบสุขตามอัตรภาพของด้านอาชีพและการงาน ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว และในสังคมของผู้ป่วย ผู้มารับบริการ

2. คลินิกผู้ป่วยนอก หมายถึง หน่วยให้บริการตรวจรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา หน่วยให้บริการรักษาพยาบาลเหล่านี้ มีชื่อเรียกว่า คลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ และคลินิกโรคเบาหวาน

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เปิดบริการดังนี้ (เว้นวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ)

โรคปอด	}	ทุกวันอังคารบ่าย เวลา 13.00 - 16.00 น.
โรคหัวใจ		
โรคเบาหวาน		ทุกวัน เวลา 08:00-11.00 น.

โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าสิริกิติ์ (เวเนวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ)

โรคปอด	ทุกวัน เวลา 9.00-12.00 น.
โรคหัวใจ	ทุกวัน เวลา 9.00-12.00 น.
โรคเบาหวาน	ทุกวัน เวลา 9.00-12.00 น.

3. ผู้มารับบริการในคลินิกผู้ป่วยนอก หมายถึง ผู้เจ็บป่วยจากโรคเรื้อรัง ได้แก่ ผู้ป่วยโรคปอด ผู้ป่วยโรคหัวใจ และผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มารับการตรวจรักษาในคลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ และคลินิกโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าสิริกิติ์ ผู้ป่วยเหล่านี้จะมารับบริการการตรวจรักษา ตามวันเวลาที่แพทย์ผู้ตรวจรักษานัดหมาย และผู้ป่วยดังกล่าวนี้ ไม่ต้องนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

3.1 ผู้ป่วยโรคปอด หมายถึง ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจที่แพทย์วินิจฉัยโรคแล้ว ให้การรักษาทางยา ได้แก่ ผู้ป่วยหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคหอบหืด ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE)

3.2 ผู้ป่วยโรคหัวใจ หมายถึง ผู้ป่วยโรคเส้นเลือดไปเลี้ยงหัวใจตีบ โดยการที่เลือดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อ หัวใจลดลง หรือชะงักไป เป็นผู้ป่วยที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคหัวใจและนัดให้มารับบริการรักษาทางยา

3.3 ผู้ป่วยโรคเบาหวาน หมายถึง โรคที่ผู้ป่วยมีระดับน้ำตาลในกระแสโลหิตเกินปกติ (ปกติ 70-110 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์) โดยแพทย์วินิจฉัยแล้วว่า เป็นโรคเบาหวาน และนัดให้มารับบริการรักษาทางยาในคลินิก อาจเป็นการรับประทานยา หรือฉีดอินซูลินร่วมกับการควบคุมอาหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสภากาชาดไทย
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารระดับสูงของสภากาชาดไทย ในการวางแผนเตรียมการฝึกอบรมบุคลากรพยาบาลวิชาชีพเพื่อการให้คำปรึกษาทางสุขภาพแก่ผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน

3. เป็นการสนับสนุน ส่งเสริม แผนงานวิชาการให้กับสภาวิชาชีพ
4. ดำเนินการให้ความร่วมมือระหว่างสถาบันของรัฐ เอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะให้บริการวิชาการในรูปแบบของการฝึกอบรม การวิจัย การให้คำปรึกษา การผลิตสื่อทางไกล เพื่อเผยแพร่วิชาการทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ ในการพัฒนากิจการของสภาวิชาชีพ ด้านการให้บริการการปรึกษาทางสุขภาพแก่ผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ในแผนกผู้ป่วยนอก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย